

Білоцерківський національний аграрний університет

Соціально-гуманітарний факультет

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ « Історія української державності та національної культури » Галузь знань: D БІЗНЕС, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ПРАВО Спеціальність: D8 ПРАВО Освітньо-професійна програма - «Право»
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти (бакалавр)
Компонент освітньої програми:	Обов'язковий
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	3 кредити /90 годин
Семестр	2
Форма контролю	Залік
Мова викладання	українська
Профайл викладача 	Пасічник Наталія Сергіївна Посада: доцент кафедри філософських та політичних наук Науковий ступінь: кандидат історичних наук Робоче місце: навчальний корпус №6 (бул. Олександрійський, 96), 33 ауд. (кафедра філософських та політичних наук). E-mail: nata_pasichnyk@ukr.net Зв'язок з викладачем: відповідно до графіку консультацій
Опис дисципліни	Дисципліна «Історія української державності та національної культури» становить собою інтегровану сукупність наук про сучасне і минуле українського народу, історичні особливості його розвитку, ментальність, психологію, географію, культурно-історичні традиції від давнини до сьогодення. Вивчення цієї дисципліни сприяє формуванню у майбутніх фахівців цілісного розуміння взаємозв'язку національної історії та культури як окремого явища, виробляє навички системного бачення закономірностей та особливостей історично культурного поступу у контексті загальносвітових цивілізаційних та глобалізаційних процесів.
Передумови для вивчення дисципліни	Дисципліна вивчається після опанування матеріалу курсу «Історія України», який викладається у закладах середньої освіти України.
Мета вивчення дисципліни	Метою вивчення дисципліни «Історія української державності та національної культури» є формування цілісного та системного уявлення про визначальні закономірності та тенденції розвитку української державності та національної культури. Курс передбачає вивчення та узагальнення багатовікового історико-культурного досвіду свого народу, закономірностей політичних, державотворчих, соціально економічних і культурних процесів, що відбувалися на теренах України, формування уяви про сучасний стан української державності та українського суспільства, визначення його ціннісних орієнтирів і шляхів розвитку на

	майбутнє.
Формат дисципліни	Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань тощо. Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі, із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальні графіки, дуальна форма навчання, дистанційна тощо) можуть використані платформи Moodle, ZOOM, Google платформа. Формат проведення дисципліни є змішаним: поєднання як традиційних форм навчання з елементами дистанційного навчання.
Очікувані результати навчання	ПРН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин. ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. ПРН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю. ПРН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.
Структура курсу	Змістовий модуль 1. Становлення та еволюція української державності та національної культури Тема 1.1. Вступ до курсу. Витоки Української державності та національної культури. Тема 1.2. Латентний період Українського державотворення (друга половина XIV – XVI ст.). Тема 1.3. Українська козацька держава (сер. XVII – кінець XVIII ст.) Тема 1.4. Відродження ідеї українського національного самовизначення та державності в XIX ст. Змістовий модуль 2. На шляху до відродження державності (XX- поч. XXIст.) Тема 2.1. Український національно - визвольний рух і державотворчі процеси 1917 - 1921рр. Тема 2.2. Державно-політичне та духовне становище на землях України у міжвоєнний період та в роки Другої світової війни Тема 2.3. Україна в умовах радянської квазідержавності (2 пол. XX ст..) Тема 2.4. Історичні особливості державотворчих та культуро творчих процесів в незалежній Україні.
Методи навчання	Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, довідковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань. Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з виконанням завдань – індивідуальних та в групах; конференцій; ділових та рольових ігор. При виконанні самостійної роботи застосовують базові знання і практичні навички, також додаткову літературу.
Політика	Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної не доброчесності в роботі здобувача (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її не зарахування викладачем. Політика щодо відвідування занять: очікується, що здобувачі відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Вони мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання

	пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в on-line режимі. Політика щодо дедлайнів і перескладання: здобувачі мають дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт. Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність. Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).
Рекомендовані джерела інформації	Рекомендовані джерела інформації Основна література 1. Бандурка О. М. Історія державності України : експерим. підруч. / за ред. О. М. Бандурки, О. Н. Ярмиша. Харків : Одиссей, 2004. 608 с. 2. Бойко О. Д. Історія України: підручник. 8-ме видання, перероблене, доповнене. К.: «Академія», 2021. 640 с. 3. Борисова О. В. Історія української державності : підручник : у 2 т. Т. 1 : Давні часи. Середньовіччя. Нова доба / О. В. Борисова, А. О. Климів; Київ : Кондор, 2018. 344 с. 4. Борисова О. В. Історія української державності : підручник : у 2 т. Т. 2 : 1917 - 2017 рр. / О. В. Борисова, А. О. Климів; Київ : Кондор, 2018. 463 с. 5. Букач В.М. Історія української культури. Словник-довідник : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / В. М. Букач, Н. М. Бакланова. Одеса : Букаєв Вадим Вікторович [вид.], 2021. 215 с. 6. Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. К. : Портал, 2022. 408 с. 7. Дорошко М. Історія України : знакові події та особистості. Київ : ТОВ «ОСНОВА-ПРИНТ ПЛЮС», 2021. 472 с. 8. Історія української державності та культури. Словник основних понять : навч.-метод. посібник / уклад. : С.В. Литвинська, Н.О. Сенчило, Л.Г. Скуратівська, Т. М. Чухліб. К. : НАУ, 2021. 56 с. 9. Історія української культури : навч. посіб. / Гелей С. Д. та ін. Львів : Вид-во ЛТЕУ, 2022. 319 с. 10. Сабадаш Ю.С., Нікольченко Ю.М., Дабло Л.Г. Історія української культури: курс лекцій. К.: Ліра-К, 2021. 230 с. Допоміжна література 11. Верменич Я.В. Українсько-російське пограниччя у просторі конфлікту ідентичностей в історії та сучасності / Відп. ред. В. А. Смолій. НАН України. Інститут історії України. Київ: Інститут історії України, 2024. 331 с. 12. Відродження української національної символіки : зб. ст. / упоряд.: Андрій Бережина, Андрій Гречило, Алла Малієнко. Київ : Вид. дім журн. «Пам'ятки України», 2021. 490 с. 13. Винницький М. Український Майдан, російська війна. Хроніка та аналіз Революції Гідності. / пер. з англ. Романа Клочка. Львів : Вид-во Старого Лева, 2021. 14. В'ятрович В. (Не)історичні миті. Нариси про минулі сто років. Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2018. 176 с. 15. Гайдуцький П. І. НеЗабуті реформи в Україні, 1991-2017 . Київ : ТОВ «ДКС-центр», 2017. 852 с. 16. Головка В. Вторгнення. 2022. Широкомасштабна агресія Росії проти України. Відп. ред. В. Смолій. НАН України. Інститут історії України. К.: Інститут історії України, 2023. 602 с. 17. Горобець В. Україна та імперія в ранньомодерну добу: чи була Козацька держава failed state? / За ред. В. Смолія. Київ: НАН України. Ін-т історії України, 2023. 116 с. 18. Горобець В. Українські наративи європейської соціокультурної спадщини: традиції та практики самоврядності в Гетьманаті. Аналітична

записка / Відповідальний редактор В.А. Смолій. Київ: Ін-т історії України НАН України, 2024. 36 с.

19. Енциклопедія Голодомору та інших голодів в історії України і Світу. Словник / Інститут історії України НАН України. Київ: HREC PRESS, 2025. 780 с. <https://doi.org/10.63432/978-617-8251-10-9>

20. Зовнішня політика України в умовах глобалізації (2020-2024 роки). Історична хроніка / Авт.-упоряд. А. Мартинов; Відп. ред. С. В. Віднянський. Київ: Інститут історії України, 2025. 563 с.

21. Крисаченко В. Українська державність княжих часів : сутнісні виміри. Українознавство. 2012. № 3. С. 114-120.

22. Литвин В. Будівничі українського національного Відродження XIX–XX ст. Постаті. Ідеї. Візії / За ред. В.А. Смолія. Київ: НАН України. Ін-т історії України, 2021. 463 с.

23. Литвин В. Історичні патерни та політичні претензії: тоталітарна практика у російському виконанні. ДУ "Інститут всесвітньої історії НАН України", Інститут історії України НАН України. Київ, 2024. 76 с.

24. Офіцинський, Р. А. Історія УПА. Харків : Орбіта, 2021. 127 с.

25. Петровський М. Н. Історія України в документах і матеріалах. Київська Русь і феодальні князівства XII–XIII століть. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 310 с.

26. Родінова Н. Л., Федорків О. П., Макогончук Н. В. Сучасне становище та напрями розвитку культури і мистецтва України (реалії воєнного стану). Культурологічний альманах. 2022. № 4. С. 226–233

27. Смолій В., Степанков В. Ідея протекторства в геополітичній доктрині Богдана Хмельницького та переяславський проект 1654 року: Тематичні нариси / НАН України. Інститут історії України. Київ: Інститут історії України, 2023. 144 с.

28. Святоцький О. Поняття, ознаки, атрибути та символи державності. Право України. 2021. № 9. С. 22-25.

29. Святоцький О. Витоки, етапи становлення та розвиток української державності. Право України. 2020. № 1. С. 17- 40

30. Стефанчук Р. Традиція безперервності української державності. Право України. 2021. № 9. С. 12-21

31. Тормахова А. Мистецькі практики під час війни : український вимір. Українська культура : минуле, сучасне, шляхи розвитку. 2022. № 40. С. 70-75

32. Україна: хроніка XXI століття. Роки 2001–2011 / За заг. ред. В. А. Смолія; Авт. кол.: О. В. Андрощук (відп. ред.), О. Ю. Гайдай, Л. В. Ковпак, О. П. Коляструк, С. С. Падалка, В. Г. Тищенко, О. В. Черниш, О. О. Чертопалов, Т. С. Шульга. НАН України. Інститут історії України. Київ: Інститут історії України, 2021. 728 с.

33. Чорна С. Галицько-Волинське - князівство-продовжувач держави «Руської землі». Голос України. 2021. 20 трав. (№ 108).

34. Шлях з первісності у цивілізацію. Українські шати середньовіччя / НАН України, Ін-т історії України. Київ: Академперіодика, 2023. 658 с.

Проходження курсів в якості елементів неформальної освіти:

- Історія України. Повний курс підготовки до ЗНО - <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/history-ukraine-zno/>
- Новітня історія України: від початку Другої світової війни до сучасності - <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/novitnia-istoriya-ukrayiny/>
- Україна на шляху до ЄС - <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/ukraine-road-to-eu/>
- Культура та політика: багатозначність (взаємозв'язків) - <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/culture-politics/>